

LATVIJAS UNIVERSITĀTE

Bioloģijas fakultāte

Profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Vidusskolas bioloģijas skolotājs un pamatskolas ķīmijas skolotājs” (kods 46141)

Vidējās izglītības bioloģijas skolotāja kvalifikācijas (kods: 2320 01) un pamatizglītības ķīmijas skolotāja kvalifikācijas (kods: 2331 01) iegūšanai

PAŠNOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMS

par 2006./2007. akadēmisko gadu

Studiju programma akreditēta
no 13.09.2006. līdz 31.12.2012.

Studiju programmas direktors: U.Kondratovičs

Apstiprināts:

Bioloģijas studiju programmas padomes sēdē 04.12.2007., protokola Nr. 6

Padomes priekšsēdētājs V.Spuņģis

Bioloģijas fakultātes Domes sēdē 04.12.2007., protokola Nr. 11

Domes priekšsēdētājs J.I.Aivars

Iesniegts Akadēmiskajā departamentā 05.12.2007.

1. Studiju programmas saturs, organizācija un praktiskā realizācija

1.1. Izmaiņas studiju programmas saturā un praktiskajā realizācijā

2006./2007. akadēmiskajā gadā studiju programmā netika uzņemti studējošie sakarā ar nepietiekamu interesentu skaitu. Pārskata periodā izmaiņas studiju programmas saturā un praktiskajā realizācijā nav veiktas.

1.2. Studiju programmas satura, organizācijas un praktiskās realizācijas analīze, secinājumi un priekšlikumi darbības pilnveidei.

Sakarā ar to, ka 2006./2007. akadēmiskajā gadā studiju programmā netika uzņemti studējošie, pastāv draudi programmai tikt slēgtai. Neraugoties uz to akadēmiskais personāls ir gatavs studiju procesa realizācijai, tomēr nepieciešams nopietni analizēt situāciju dabaszinātņu skolotāju sagatavošanas procesā, lai apvienojot dažādu dabaszinātņu (bioloģija, ķīmija, fizika, ģeogrāfija), kā arī skolotāju izglītības akadēmisko potenciālu, veidotu vienotu šī virziena skolotāju sagatavošanas stratēģiju. Jautājums saistīts ar būtiski skolotāju izglītības programmu pārstrukturēšanu¹

2. Studiju programmā studējošie

2.1. Studentu līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā (studējošo priekšlikumi studiju procesa uzlabošanai, vērā ņemtie studējošo priekšlikumi, darbība studentu līdzdalības veicināšanai u.c.)

2006./2007. akadēmiskajā gadā studējošie programmā netika uzņemti.

2.2. Aptaujas par studiju programmu rezultāti

2006./2007. akadēmiskajā gadā sakarā ar to, ka studējošie programmā netika uzņemti, aptauja par studiju programmu netika veikta.

2.3. Aptaujas par studiju kursiem rezultāti

2006./2007. akadēmiskajā gadā sakarā ar to, ka studējošie programmā netika uzņemti, aptaujas par studiju kursiem netika veiktas.

2.4. Absolventu aptaujas rezultāti

2006./2007. akadēmiskajā gadā sakarā ar to, ka studējošie programmā netika uzņemti, absolventu aptauja netika veikta.

3. Studiju programmā nodarbinātais akadēmiskais un administratīvais personāls

3.1. Izmaiņas akadēmiskā un administratīvā personāla sastāvā atskaites periodā, personāla atlases un atjaunošanas procesa analīze un priekšlikumi turpmākai personāla attīstībai

Pārskata periodā laikā akadēmiskā un administratīvā personāla sastāvs nav mainījies. Divi akadēmiskā personāla pārstāvji (U.Kondratovičs – studiju programmas direktors, R.Birziņa – studiju programmas lietvede) papildus veic arī administratīvus pienākumus.

3.2. Akadēmiskā personāla pētnieciskā darbība atskaites gadā, tās ietekme uz studiju programmu

2006./2007. akadēmiskajā gadā 8 no 18 programmas realizācijā iesaistītajiem akadēmiskā personāla pārstāvjiem vadīja projektus un sadarbības programmas, tomēr to realizācijā 2006./2007. akadēmiskajā gadā bija iesaistīti 16 docētāji.

2006./2007. akadēmiskajā gadā programmas realizācijā iesaistītais akadēmiskais personāls darbojās 29 Latvijas un 9 starptautiska finansējuma pētījumu projektu un programmu īstenošanā.

Pārskata periodā programmas studenti pētniecības projektos iesaistīti nebija.

¹ LU 08.11.2007. rīkojums Nr. 1/242 "Par darba grupas izveidi skolotāju izglītības pārstrukturēšanai".

4. Studiju programmas finansēšanas avoti, materiāli tehniskais un metodiskais nodrošinājums

4.1. Izmaiņas studiju programmas materiāli tehniskajā un metodiskajā nodrošinājumā

Studiju programma tiek finansēta par fizisko un juridisko personu līdzekļiem, kas 2006./2007. akadēmiskajā gadā saskaņā ar LU Senāta lēmumu bija 700.- Ls/gadā.

Studiju programmas realizācijā tiek izmantota LU Bioloģijas fakultātes, LU Ķīmijas fakultātes un LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes infrastruktūra. Vairums programmas kursu tiek realizēti citu LU akadēmisko un profesionālo studiju programmu ietvaros.

Materiāli tehniskais un metodiskais nodrošinājums organizēts tā, lai studentiem būtu viegli to izmantot. Programmas materiāli tehnisko bāzi nodrošina LU Bioloģijas fakultāte ar savām katedrām un laboratorijām, t.sk. datorklasi, datorstudiju centru un bibliotēku, LU PPF, LU Ķīmijas fakultāte. Programmas realizācijā iesaistītas arī citas LU struktūrvienības, piemēram, LU Bioloģijas institūts, LU Botāniskais dārzs un LU Rododendru selekcijas un izmēģinājumu audzētava "Babīte". Studentu ērtībām darbojas LU Bioloģijas fakultātes serveris², kurš dod iespēju studiju materiālus iegūt arī, izmantojot vispasaules datortimekli.

Izmaiņas BF realizēto studiju programmu materiāli tehniskajā un metodiskajā nodrošinājumā saistītas galvenokārt ar tiešā finansējuma pieaugumu no valsts budžeta līdzekļiem (2006. gadā studiju procesa tiešais finansējums programmās sasniedza ~432 000 Ls.³), būtisku finansiālo ieguldījumu pārskata periodā deva papildfinansējuma piesaiste no ES, kas bija nozīmīga ne tikai BF infrastruktūras uzlabošanā, bet arī personāla ieinteresētības veicināšanā, lai modernizētu, aktualizētu esošos un izstrādātu jaunus mācību metodiskos materiālus.

4.2. Studiju programmas finansiālā, materiāli tehniskā un metodiskā nodrošinājuma analīze, secinājumi, attīstības iespējas un turpmākie uzdevumi

Kā svarīgākie programmas finansēšanas avoti atskaites periodā tika paredzēti fizisko un juridisko personu maksa par studiju procesa realizāciju (700.- Ls 2006./2007. ak. gadā). Jāatzīmē, ka šī maksa tik nelielā studiju programmā nekompensē tās reālās izmaksas, tāpēc programma daļēji būtu jādotē no BF budžeta.

Fakultātes mācību laboratoriju aprīkojums un iekārtojums arvien turpina modernizēties, un šim mērķim atskaites periodā BF regulāri atvēl attīstības līdzekļus, savukārt 2006./2007. ak.g. turpināts jau augstāk minētais pamatstudiju laboratoriju izveides darbs, kas saistīts ar dabaszinātņu pamatstudiju optimizāciju Latvijas Universitātē. Tā kā studiju process ēkas rekonstrukcijas gaitā netiek pārtraukts, bija nepieciešama ļoti rūpīga nodarbību laiku un telpu plānošana.

Programmas attīstības iespējas pašreizējā situācijā redzamas tikai kooperācijā ar citiem dabaszinātņu virzieniem, Latvijas Universitātē izstrādājot vienotu dabaszinātņu skolotāja studiju programmu saskaņā ar moduļu struktūru. Tas ļautu taupīt resursus un padarītu daudzas mazās studiju programmas par vienu spēcīgu programmu, kas būtu gan finansiāli izdevīga Latvijas Universitātei, gan arī stratēģiski nozīmīga Latvijas valstij.

5. Ārējie sakari

5.1. Jaunais sadarbībā ar darba devējiem un profesionālām organizācijām atskaites periodā

Programmas ārējie sakari realizējas galvenokārt LU struktūrvienību savstarpējās sadarbības veidā.

Programmas absolventu darba devēji (galvenokārt skolu vadība) ir devuši pozitīvas atsauksmes par programmas realizāciju. Kā programmas stiprā puse tiek minēti dažādi kursi, kas saistīti ar aktualitātēm bioloģijas un ķīmijas mācīšanās. Kā vājā puse tiek uzsvērtā studiju forma – pilna laikā klātie. Bieži vien programmas studentiem darba dēļ ir problēmas klātienē apmeklēt nodarbības, tāpēc studijas netiek uzsāktas vispār, vai arī meklētas iespējas studēt citās programmās un attiecīgi pārkvalificēties.

5.2. Darba devēju interviju, aptauju rezultāti, būtiskākie ierosinājumi secinājumi un priekšlikumi studiju programmas pilnveidei.

² <http://priede.bf.lu.lv/groz/>

³ Neskaitot valsts dotāciju doktora studiju programmai.

Sakarā ar to, ka 2006./2007. akadēmiskajā gadā studējošie programmā netika uzņemti, darba devēju anketēšana netika veikta.

Studējošo piesaistīšanā programmā rezultātus nedeva izstrādātā iespēja studentiem studēt nepilna laika klātienē, kas, iespējams, saistīts ar studiju procesa pagarināšanos papildus viena semestra apjomā.

5.3. Jaunais sadarbībā ar studiju programmām LU, Latvijā un ārpus tās robežām

Būtisku izmaiņu pārskata periodā nav.

5.4. Studiju programmas ārējo sakaru analīze, attīstības iespējas

Programmas ārējie sakari realizējas galvenokārt to nodrošinošo LU struktūrvienību ārējo sakaru veidā.

Ar studiju programmas darbību saistītas arī sekojošas organizācijas:

- Bioloģijas skolotāju asociācija,
- IZM Izglītības satura un eksaminācijas centrs (ISEC),
- Latvijas Bioloģijas olimpiāde un Starptautiskā Bioloģijas olimpiāde⁴,
- Valsts Jaunatnes iniciatīvu centrs⁵,
- Latvijas Universitātes Bioloģijas studentu asociācija.

Reizi gadā – janvāra beigās LU Bioloģijas fakultāte sadarbībā ar IZM ISEC un Bioloģijas skolotāju asociāciju organizē Valsts skolēnu bioloģijas olimpiādi⁶, kurā aktīvi iesaistījušies programmas absolventi. Tāpat programmas studenti un absolventi aktīvi darbojas bioloģijas studiju popularizēšanā kā BF partneri, organizējot Bioloģijas fakultātes audiovizuālos izbraukuma audiovizuālos seminārus pa Latvijas rajonu skolām, un arī Jauno Biologu skolu⁷, kura četrreiz gadā pulcē vismaz ~120 skolēnus, kuri interesējas par bioloģiju.

Programmas attīstība saskatāma tikai ciešā sadarbībā ar citu dabaszinātņu skolotāju studiju programmu attīstību, visticamāk, apvienojoties dabaszinātņu skolotāju profesionālo studiju programmām, organizējot tās saskaņā ar moduļu uzbūves principu.

6. Studiju programmas attīstībai izvirzīto uzdevumu, ieteikumu izpilde (ārējās ekspertīzes ieteikumu izpilde, sadarbības partneru priekšlikumu realizācija, pašu izvirzīto uzdevumu izpilde)

Studiju programma ir aktuāla pašreizējā izglītības satura reformas laikā un ir vērsta uz bioloģijas skolotāju pedagoģisko, profesionālo, tehnoloģisko un informācijas tehnoloģijas kompetenču paaugstināšanu. BF fakultātes docētāju profesionalitāte, sadarbība ar LU iekšējām struktūrvienībām, ārējām institūcijām un apvienībām, kā arī pašreizējās infrastruktūras attīstība spēj nodrošināt augsta līmeņa bioloģijas skolotāja kvalifikācijas iegūvi.

Tajā pašā laikā studiju programmas attīstība saistīta ar radniecīgu virzienu skolotāja programmu attīstību. Perspektīvā ir pārskatāms jautājums par kopīgas dabaszinātņu skolotāju programmas izveidi, tādā veidā nodrošinot gan LU mācībspēku un infrastruktūras resursu racionālu izmantošanu, gan sniedzot iespēju studentiem iegūt vairākas kvalifikācijas.

⁴ <http://priede.bf.lu.lv/Fakultate/Olimpiade/>

⁵ <http://www.vjic.gov.lv/>

⁶ <http://priede.bf.lu.lv/Fakultate/Olimpiade/>

⁷ <http://www.lu.lv/skoleniem/biol.html>

7. Studiju programmas SVID (stipro, vājo pušu, iespēju, draudu) analīze

Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultātes (BF) akadēmiskā darba rezultāti 2005./2006. studiju gadā un tālākās attīstības perspektīvas: SVID analīze.

Stiprās puses	Iespējas
<ol style="list-style-type: none"> 1. Augsti kvalificēts akadēmiskais personāls 2. Labi attīstīta infrastruktūra – klausītavas, mācību laboratorijas 3. Moderna aprīkojuma pieejamības uzlabošanās 4. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošana studiju procesa nodrošināšanā, t.sk., lai nodrošinātu studiju materiālu pieejamību e-vidē 5. Daudzpusīgs kursu piedāvājums 6. Laba sadarbība ar LU struktūrvienībām un Bioloģijas Skolotāju asociāciju studiju procesa realizēšanā 7. Veiksmīga sadarbība ar BF Studentu pašpārvaldi studiju procesa popularizēšanā 8. ESF fondu piesaiste skolotāju tālākizglītībā (Tālākizglītības programmas “Bioloģijas skolotāja profesionālā pilnveide” izstrāde un aprobācija Nr. 2006/0226/VPD1/ESF/PIAA/05/APK/3.2.5.2./0 021/0063), radot skolotājos interesi par viņu teorētisko, pedagoģisko, praktisko un IKT zināšanu un prasmju paaugstināšanu bioloģijas priekšmeta pasniegšanā un sekmējot akadēmiskā personāla pieredzes paplašināšanu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pārmaiņas Valsts izglītības politikā – dabaszinātņu apguve tiek noteikta kā prioritāte. 2. Ciešākas sadarbības veicināšana ar citām dabaszinātņu skolotāju izglītības programmām un kopējas to attīstības stratēģijas izstrādāšana 3. Programmas paplašināšana, sniedzot iespēju specializēties vairākos mācību priekšmetos, līdz ar to veicinot holistiskās pieejas un integrācijas principa nostiprināšanu izglītības sistēmā un optimizējot skolotāju noslogojumu. 4. <i>Programmas</i> modulāras struktūras izveide 5. Sadarbības uzlabošana ar pašvaldībām un skolām pedagoģisko prakšu realizācijā 6. E-universitātes iespēju izmantošana e-kursu izstrādāšanā un realizēšanā 7. Sekmīga adaptācija nepārtrauktām izmaiņām darba tirgū 8. Intereses veicināšana par studiju iespējām programmā 9. Efektīvāka studiju vai studējošo kredīta dzēšanas mehānisma (Ministru kabineta 2001. gada 29. maija noteikumu Nr. 220 “Kārtība, kādā tiek piešķirts, atmaksāts un dzēsts studiju kredīts un studējošā kredīts no kredītiestādes līdzekļiem ar valsts vārdā sniegtu galvojumu” 66. punkts) izmantošana jauno pedagoģu iesaistīšanai izglītības sistēmā.
<p style="text-align: center;">Vājās puses</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Neliels studentu skaits. 2. Pedagoģa profesijas sabiedriskā tēla nepietiekami augstais prestižs. 3. Skolotāju izglītība netiek saistīta ar profesionālā maģistra studiju programmas iespējām, tādējādi tiek izslēgta skolotāja motivācija nodarboties ar pētniecību un līdz ar to paaugstināt kvalifikāciju. 4. Valsī nav izveidota diferencēta pedagoģu darba samaksas sistēma atkarībā no pedagoģiskās kvalifikācijas, tādējādi neradot nepieciešamību skolotāja profesionālās kvalifikācijas pilnveidei. 5. neelastīga (praktiski neiespējama) augstskolu programmu saskaņošana ar spēkā esošiem vispārējās vidējās un pamatizglītības standartiem, kas nepārtraukti tiek mainīti. 6. nepārdomāts akcents uz pedagoģiju, aizmirstot mācību priekšmetu, kaut gan pedagoģu tālākizglītībā (uz 2008. gadu), apkopojot 	<p style="text-align: center;">Draudi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budžeta finansēto studiju vietu trūkums 2. Problēmas, kas saistītas ar apgrūtinātu studiju kredīta iegūšanu 3. Modernas mācību literatūras latviešu valodā trūkums 4. Programmas slēgšana dēļ mazā studentu skaita, kam pamatā programmas apjoms, līdz ar to arī studiju maksa 5. Studiju izmaksu regulāra palielināšanās 6. Valsts pieņemtie Grozījumi MK 2000. gada 3. oktobra noteikumos Nr. 347 "Noteikumi par prasībām pedagogiem nepieciešamajai izglītībai un profesionālajai kvalifikācijai", kas dod iespēju plašākam personu lokam uzsākt darbu vispārējās izglītības pedagoga amatā (arī bakalaura studiju programmās mācību priekšmetam atbilstošā zinātnes nozarē studējošajiem, kas divu gadu laikā pēc bakalaura programmas beigšanas sāk iegūt skolotāja kvalifikāciju).

<p>pedagogu vajadzības, izveidots kursu tematiskais piedāvājums, kurš sastāv no četriem blokiem un viens no tiem ir vērsts uz izglītības jomas specifisko kompetenču pilnveidi. Pedagogam būs iespējams pilnveidot zināšanas par aktualitātēm mācību priekšmeta saturā un metodikā, IT izmantošanas daudzveidību mācību procesā.</p> <p>7. Vāji starptautiskie kontakti</p> <p>8. Nepietiekamas studentu starptautiskās apmaiņas iespējas</p> <p>9. Liels pedagoģiskās prakses apjoms, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rada studiju maksas palielināšanos; - nediferencē skolotājus pēc viņu pedagoģiskās pieredzes; - palielina studiju ilgumu skolā ilgstrādājošiem skolotājiem. 	
---	--

8. Pielikumi

8.1. Studējošo skaits:

Dati uz atskaites gada 1. oktobri	1. gadā imatrikulēto studentu skaits	Studējošo skaits pa studiju gadiem						Kopā mācās	T.sk. par maksu	Absolventu skaits	Eksmatrikulēto skaits (Atbirums)
		1.	2.	3.	4.	5.	6.				
2005.	13	13							13	10	
2006. ⁸	-	-							-	-	-

8.2. Studējošo un absolventu aptaujas

	Aptauja par studiju programmu: aptaujāto studentu skaits sadalījumā pa studiju gadiem					Aptauja par studiju kursiem: aptaujāto studiju kursu skaits	Absolventu aptauja: aptaujāto absolventu skaits ⁹
	1.	2.	3.	4.	5.		
2005./2006.	13					18	13
2006./2007.	-					-	-

8.3. Akadēmiskā personāla sastāvs (dati par LU ievēlēto personālu uz atskaites gada 1. oktobri):

Amats, grāds	2005.	2006.	2007.
Profesori	2	2	
Asociētie profesori	6	6	
Docenti	3	3	
Lektori:			
t.sk: ar doktora grādu	-	-	
ar maģistra grādu	7	7	
citi*	-	-	

⁸ 2006./2007. akadēmiskajā gadā studējošie programmā netika uzņemti

⁹ Aizpilda gadā, kad ir veikta absolventu aptauja.

Akadēmiskais personāls KOPĀ	18	18	
-----------------------------	----	----	--

* Ar augstāko izglītību (profesionālo studiju programmām)

8.4. Pieaicinātie mācībspēki (viesprofesori, viesdocenti, vieslektori) (dati uz atskaites gada 1. oktobri)

2006./2007. akadēmiskajā gadā programmas realizācijā nebija iesaistīti pieaicinātie mācībspēki.

8.5. Akadēmiskā personāla profesionālā izaugsme:

	2005.	2006.	u.t.t.
Studē doktorantūrā	2	2	
Ieguvuši doktora grādu	1	-	
Apguvuši profesionālās pilnveides programmu	-		
Akadēmiskajā atvaļinājumā	1	-	

8.6. Akadēmiskā personāla pētnieciskā darbība¹⁰:

	2005.	2006.	u.t.t.
Dalība pētnieciskos, akadēmiskos un citos projektos (projektu skaits)	68	69	
Dalība zinātniskās konferencēs (konferenču skaits)	59	79	
Pārskata gada laikā tapušo publikāciju skaits	123	118	
Studējošo iesaiste pētnieciskos projektos (studējošo skaits)	79	92	

2.8.7. Starptautiskā mācībspēku un studējošo apmaiņa:

Pārskata periodā starptautiskā mācībspēku un studējošo apmaiņa programmas realizācijas kontekstā nav notikusi.

¹⁰ Programmas realizācijā iesaistītajam BF akadēmiskajam personālam.